

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri määruse „Turismisektori kesksete digilahenduste toetuse taotlemise ja kasutamise tingimused ja kord“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri määruse „Turismisektori kesksete digilahenduste toetuse taotlemise ja kasutamise tingimused ja kord“ eelnõu (edaspidi *eelnõu*) abil viiakse ellu „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ (edaspidi *rakenduskava*) prioriteetse suuna „COVID-19 kriisiga võitlemine“ meetme nr 2014-2020.15.3 „Majanduse elavdamine“ tegevuse nr 2014-2020.15.3.1 „Turismisektori elavdamise programm“ eesmärkide elluviimiseks. Programmi kogumaht on 17 650 710 eurot, millest 4 000 000 antakse turismisektori kesksete digilahenduste toetusteks.

Määrus kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2020/2221, millega muudetakse määrust (EL) nr 1303/2013 seoses lisavahendite ja rakenduskorraga, et toetada COVID 19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamist ning ettevalmistuste tegemist majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil (REACT EU) artikli 1 alapunkti 8 kohaselt, mille järgi kasutatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi puhul REACT-EU vahendeid eelkõige selleks, et toetada majanduse toetusmeetmeid piirkondades, mis kõige rohkem sõltuvad COVID-19 kriisist enim mõjutatud sektoritest.

Määruse eelnõu on koostatud perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *struktuuritoetuse seadus*) § 14 alusel.

Eelnõu panustab järgmistesse rakenduskava tulemus- ja väljundnäitajatesse:

Tabel 1. Rakenduskava tulemusnäitajad

Näitaja	Mõõtühik	Algtase (baasaasta 2012)	Sihttase 2023	Andmete allikas	Kogumise sagedus
Eksportivate ettevõtete arv	Ettevõtte	11 281	15 700	Statistikaamet	Kord aastas

Toetusskeem panustab meetme tegevuse väljundnäitaja saavutamisse, milleks on abi saavate ettevõtete arv. Näitaja algväärtus on 0, sihtväärtus 2023. aastal 8 (kumuleeruvalt).

Tabel 2. Meetme tegevuse väljundnäitajad

Väljundnäitaja on abi saavate ettevõtete arv		
Meetme tegevuse alategevused	Algtase	Sihttase 2023. a
Abi saavate ettevõtete arv kokku	0	8

Prioriteetse suuna „COVID-19 kriisiga võitlemine“ meetme „Majanduse elavdamine“ tegevuse „Turismisektori elavdamise programm“ väljundnäitaja on kahe toetuse liigi – turismisektori tootearenduse toetus ja keskse digilahenduse toetus – peale kokku 50 ettevõtet, mis jaguneb hinnanguliselt järgmiselt: 42 ettevõtet saab toetust tootearenduse meetmest ja 8 keskse digilahenduse meetmest.

Turismivaldkond on üks suurimat COVID-19 pandeemiast ja sellega seotud rahvusvaheliste piirangute tõttu negatiivset mõju kogenud sektor, mis omakorda mõjutab paljude teiste

majandusharude nõudlust. COVID-19 tõttu vähenes tarbimine turismile omastes majandusharudes enam kui poole võrra. Eesti Panga andmetel oli reisiteenuste eksport 2020. aasta kokkuvõttes 517 mln eurot, langus võrreldes 2019. aastaga 67% ehk 1,04 miljardit võrra. Turismiteenuste eksport oli 763 mln eurot ning langus 63% ehk 1,3 miljardi võrra.

COVID-19 pandeemia ajal on oluliselt muutunud nii sise- kui välisturgude turisminõudlus ja ootused turismiteenuste digitaalse broneerimise ja kättesaadavuse osas. Kui COVID-19 eelsel perioodil oli see külastajate jaoks võimalus, siis kriisijärgses turuolukorras on turismiteenuste digitaalne broneerimine ja kättesaadavus muutunud külastaja vaates kohustuslikuks eelduseks.

Enamiku Eesti turismiettevõtete ressursside info on digitaliseerimata, sellest tulenevalt on turismiteenuste pakkujate ressursside ja broneeringutevoo haldamine käsitöömahukas ja ajakulukas. Kuna puuduvad digitaliseeritud kujul algandmed ressursside saadavuse kohta, siis puudub ka võimalus suunata andmeid lõpptarbijatele *online* broneerimiskeskondadesse. Seega puudub enamikul Eesti turismiettevõtetel võimalus pakkuda kiiret andmevahetust, mis omakorda takistab nende ettevõtete efektiivset toimimist ja COVID-19 pandeemia järgsetele turistide ootustele vastamist.

Märtsis ja aprillis 2021 viis Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (edaspidi *EAS*) Turismiarenduskeskus läbi küsitluse Eesti turismisektoris kasutatavate digilahenduste kohta. Küsitluse eesmärk oli kaardistada turismiettevõtete digitaalsete lahenduste kasutamist ja saada ülevaade peamistest takistustest ettevõtete digitaliseerimise tõstmisel. Küsitlusele vastasid 179 turismiettevõtet (ca 3% kõikidest turismisektori ettevõtetest (kokku ca 6000)) erinevatest tegevusvaldkondadest: reisikorraldus, aktiivne puhkus, majutus, toitlustus, atraktsioonid ja ärisündmuste korraldus. Küsitluse tulemusena selgus, et vaid 23 % ettevõtetest on ressursside ja broneeringute haldamiseks eraldi tarkvara, vaid 21 % on oma kodulehel teenuste *online* broneerimine, 31 % ettevõtetest kasutab ainsa broneerimiskanalina e-posti ning 40 % vastanutest ei kasuta külastaja teekonna haldamiseks digitaalseid võimalusi.

Probleemidele on erinevate uuringute ja tagasiside põhjal viidanud ka turismi erialaliidud:

- Väikeettevõtete (59% turismiettevõtjatest, umbes 3500 ettevõtet) vähene digiteadlikkus ja investeerimisvõimekus ei võimalda luua toimivaid turismiteenuste ressursside haldamise ja nende broneerimise lahendusi;
- Enamikul turismi lisateenuste pakkujatel (matkad, saunad, ekskursioonid, koosolekuruumid) puudub vakantside kuvamise võimekus reaajas *online* kanalites, st et ajad tuleb broneerida telefoni või e-kirja teel, mis on tülikas ja ebaefektiivne nii külalisele kui ka teenusepakkujale;
- Rahvusvahelistes *online* portaalides puudub erinevatest turismiteenustest koosneva paketi broneerimise võimalus (nt erinevad käibemaksumäärad);
- Covid-19 pandeemia valguses muutub külastajate suunamise loogika ja ootused - oluline on teenindada korraga vähem inimesi ja juhtida senisest enam teenuse tarbimist broneeringute abil;
- Rahvusvahelistel broneerimislahendustel puudub eestikeelne tugi;
- Olemasolevad Eesti teenusepakkujate seas kasutatavad broneerimislahendused on aegunud tehnoloogiaga ja kasutajapoolsete nõuetega ning ei ole integreeritavad kaasaegsete infosüsteemidega.

Toetusega lahendatakse suurema hulga Eesti turismiettevõtete digitaalsed puudused. Nii sisust kui ressurssidest lähtuvalt on otstarbekam teha ühine lahendus, mitte igal ettevõttel oma.

Toetuse andmise eesmärk on saavutada kesksete infotehnoloogiliste (s.t. tarkvaraliste infosüsteemide) lahenduste abil Eesti turismisektori rahvusvahelise konkurentsivõime kasv, digitaliseerides suure arvu Eesti turismiettevõtete tööprotsessid, automatiseerides teenused, parandades kättesaadavust ning kasutajamugavust. Lisaks panustada nutika spetsialiseerumise

eesmärkide saavutamisele, s.o. info- ja kommunikatsiooni-, andmete- ning muude digitehnoloogiliste lahenduste laialdasem rakendamine turismisektori toodete arendamisel; vähendada turismisektori digitaalset mahajäämust ja edendada digiriigi kuvandit ka turismisektori teenuste kaudu.

Lõpptarbijatele suunatud kesksed digilahendused peavad tulevikus vastama Eesti ja Euroopa liidu kehtestatud nõuetele toodete ja teenuste ligipääsetavuse kohta, seega on toetuse andmisel ootus, et keskse digitaalse rakenduse arendamisel võetakse juba täna tuleviku ootusi arvesse ning tehakse vastavad arendused ligipääsetavuse tagamiseks kohe või tulevikus. Ootused ja rakendusjuhised on kirjeldatud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (edaspidi *ministeerium*) veebilehel siin: <https://www.mkm.ee/et/wcag-20-rakendusjuhised>. Projektide elluviimise lõpptähtaeg on 31.10.2023, seega nende nõuete täitmist ei rakendata kohustuslikus korras, küll aga antakse hindamismetoodikas kõrgemad punktid projektidele, milles ligipääsetavuse nõuded on tagatud.

Eelnõu ettevalmistajad:

Eelnõu ja seletuskirja koostasid ning keeleteoimetus tegid ministeeriumi ettevõtlus- ja tarbimiskeskonna osakonna turisminõunik Ede Teinbas (e-post: ede.teinbas@mkm.ee, telefon 715 3407) ja EAS toetuste keskuse valdkonnajuht Riin Roosalu (e-post: riin.roosalu@eas.ee, telefon 514 0587). Eelnõu juriidilise ekspertiisi tegi ministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Anne-Ly Normak (e-post: anne-ly.normak@mkm.ee, telefon 5813 7801) ja õiguslikke ettepanekuid tegi eelnõule strateegilise planeerimise osakonna struktuurivahendite õiguse peaspetsialist Anneli Schmiedeberg (e-post: anneli.schmiedeberg@mkm.ee, tel 639 7618).

2. Eelnõu sisu

Eelnõu koosneb 6 peatükist ja 30 paragrahvist. Peatükid jagunevad järgmiselt:

1. Üldsätted
2. Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse summa
3. Taotlemine, nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele
4. Eel- ja põhitaotluse menetlemine
5. Aruannete esitamine ja toetuse maksmise tingimused
6. Toetuse saaja, partneri ning rakendusüksuse õigused ja kohustused

1. peatükk Üldsätted

Eelnõu 1. peatükis sätestatakse määruse reguleerimis- ja kohaldamisala, toetuse andmise eesmärk ja tulemus, määratakse rakendusasutus ja -üksus ning tuuakse välja abi andmise tingimused.

Eelnõu §-s 1 sätestatakse, et määrus kehtestatakse ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020 prioriteetse suuna „COVID-19 kriisiga võitlemine” meetme „Majanduse elavdamine” tegevuse „Turismisektori elavdamise programm” eesmärkide elluviimiseks.

Eelnõu § 2 reguleerib määruse kohaldamisala. Määruse alusel antav abi saab olla teadus- ja arendusprojektidele antav abi Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78, muudetud komisjoni määrusega (EL) 2017/1084 (ELT L 156, 20.06.2017, lk 1–18) ja komisjoni määrusega (EL) 2020/972 (ELT L

215, 7.7.2020)) (edaspidi üldine grupierandi määrus), artikli 25 mõistes ja sellele kohaldatakse nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 342 sätestatud.

Määruse alusel antav abi saab olla ka vähese tähtsusega abi Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8), muudetud komisjoni määrusega (EL) 2020/972 (ELT L 215, 7.7.2020)) (edaspidi VTA määrus), artikli 3 mõistes ja sellele kohaldatakse nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.

Määrust ei kohaldata ettevõtjale, kellele Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnustatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, esitatud korraldus abi tagasimaksmiseks on täitmata.

Juhul kui taotletav toetus on vähese tähtsusega abi, ei kohaldata määrust lisaks eelnimetatule ka VTA määruse artikli 1 lõikes 1 kehtestatud juhtudel.

Juhul kui taotletav toetus on teadus- ja arendusprojektidele antav abi ei kohaldata määrust üldise grupierandi määruse artikli 1 lõigetes 2–5 kehtestatud juhtudel.

Eelnõu §-s 3 määratletakse toetuse andmise eesmärk ja tulemus.

Toetuse andmise peamine eesmärk on suunata turismisektoris muudatusi, mille tulemusena investeerivad turismisektori ettevõtjad digitaliseerimisse ja automatiseerimisse, suurendades Eesti turismisektori rahvusvahelist konkurentsivõimet.

Toetuse andmise alaeesmärgid on järgmised:

- turismiteenuste pakkujate ressursside haldamise täielik või osaline digitaliseerimine, mille tulemusena muutuvad tööprotsessid efektiivsemaks ja tänu ressursside digitaliseerimisele tekib võimalus suunata neid reaalsajas *online* broneerimiskeskondadesse, kus lõpptarbijad saavad neid ise broneerida;
- lõpptarbijale teenuste kättesaadavuse, ligipääsetavuse ja lisateenuste broneerimise parandamine, mis tähendab et lisaks majutusteenuste *online* broneerimisvõimaluste parandamisele paraneb ka teiste turismiteenuste (nt konverentsiteenused, aktiivse puhkuse teenused jne) reaalsajas *online* broneerimise võimalused ning klienditeekond muutub sujuvamaks. Sujuvama klienditeekonna lahendused on näiteks digitaalne sisse/välja registreerimine, mobiilne toavõti, automaatne vestlusfunktsioon, online toateenindus jt kontaktivabad külalistehnoloogia lahendused;
- andmeanalüüsi ja andmete kasutamise võimekuse arendamine, mis võimaldab ettevõtetal teha paremaid ärilisi otsuseid ning aitab kaasa turismiteenuste statistika efektiivsemale käsitlemisele.

Alaeesmärgid on koos kohalduvad ja üksteisest tulenevad. Projekti fookus võib olla suunatud ühe alaeesmärgi täitmisele, kuid projekt peaks samaaegselt panustama kõigi kolme alaeesmärgi saavutamisse.

Toetuse andmise tulemusena on suurel hulgal Eesti turismiettevõtetal toimivad kesksed digilahendused, mille läbi suureneb Eesti turismisektori siseriiklik ja rahvusvaheline konkurentsivõime. Arvestades toetuse minimaalset ja maksimaalset mahtu ühe toetust saava turismiettevõtja kohta, on toetuse väljundinäitajaks minimaalselt 8 abi saavat ettevõtet. Toetuse saaja peab suutma kaasata nii turismivaldkonna kui ka IT-lahenduste kompetentsid ning seeläbi arendama välja keskse digilahenduse, mis omakorda aitab lahendada suurema hulga Eesti turismiettevõtete digitaalseid probleeme. Seega on oodatav kaudsete abi saavate ettevõtete arv (ehk need turismisektori ettevõtted, kes võtavad digilahendused kasutusele) kuni 3000 ettevõtet ning selle tulemusel automatiseeritakse töö- ja müügi protsessid Eesti turismisektoris tervikuna.

Eelnõu §-s 4 selgitatakse kasutatavaid termineid.

Määruses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- **Keskne digilahendus** on tarkvaraline infosüsteem (riistvaraline osa ei kuulu toetuse skoopi), mis võib olla eraldiseisev või kombineeritud muude tarkvaralahendustega, ja mille rakendamine aitab kaasa Eesti turismisektori ressursside tõhusamale kasutamisele, efektiivsemale toimimisele, teenuste kättesaadavuse parandamisele ja online broneerimisele ning klienditeekonna sujuvamaks muutmisele.
- **Keskse digilahenduse kasutaja** võib olla nii turismiteenuste pakkuja kui ka lõpptarbija. Turismiteenuse pakkuja on turismiettevõtja, kes võtab kasutusele keskse digilahenduse oma tööprotsesside efektiivsemaks muutmiseks ning lõpptarbija on turismiteenuseid tarbiv sise- või välisturist.

Juhul kui taotletav toetus on teadus- ja arendusprojektidele antav abi, siis sõltub toetuse suurus ettevõtja suurusest ning tuleb eraldi hinnata, kas taotleja on väikeettevõtja, keskmise suurusega ettevõtja või suureettevõtja. Väikeettevõtja on ettevõtja, kes vastab üldise grupierandi määruse lisas I sätestatud kriteeriumitele, keskmise suurusega ettevõtja on ettevõtja, kes vastab üldise grupierandi määruse lisas I sätestatud kriteeriumitele ning suureettevõtja on ettevõtja, kes ei vasta üldise grupierandi määruse lisas I väikese ja keskmise suurusega ettevõtte (edaspidi *VKE*) sätestatud kriteeriumitele.

Eelnõu §-s 5 nimetatakse meetme rakendusasutus ja rakendusüksus. Määruse rakendusasutuse ülesandeid täidab ministeerium ja rakendusüksuse ülesandeid EAS või tema õigusjärglane. Ministeerium juhib majanduskeskkonna arendamise rakenduskava elluviimist ning täidab struktuuritoetuse rakendusasutuse ülesandeid. Määruse kinnitamise hetkel on rakendusüksuseks EAS. Rakendusüksus korraldab toetuste taotlemist ning suhtleb toetuse saajatega.

Eelnõu §-s 6 kehtestatakse vaide esitamise õigus ning vaideorgan. Vaidlustamisel tuleb enne halduskohtule kaebuse esitamist läbida vaidemenetlus. Rakendusüksuse või -asutuse toiminguga või otsuse peale võib esitada vaide vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-le 51. Kui rakendusüksuse toiminguga või otsuse peale esitatakse vaide, siis tuleb see esitada rakendusüksuse kaudu rakendusasutusele, kes lahendab selle haldusmenetluseaduses sätestatud korras.

2. peatükk

Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse summa

Eelnõu 2. peatükis sätestatakse määruse toetatavad tegevused, nõuded projekti tulemusel valmivale kesksele digilahendusele, kulude abikõlblikkuse, abikõlblikkuse perioodi ning toetuse summa ja osakaalu toetatavatest kuludest.

Eelnõu § 7 määratleb määruse toetatavad tegevused. Toetust antakse projektile, mille elluviimine panustab § 3 nimetatud eesmärkide ja tulemuste väljundnäitajate saavutamisse. Toetust antakse keskse digilahenduse loomise ja olemasoleva digilahenduse edasiarendamisega seotud tegevustele, sealhulgas analüüs, arendamine, integreerimine ja testimine ning käivitamine ja juurutamine, Eesti ettevõtetes. Digilahenduste loomise ja olemasolevate digilahenduste edasiarendamise all mõeldakse järgmisi tegevusi: ärianalüüs, turuanalüüs, konkurentide analüüs, süsteemianalüüs, kasutajamugavuse analüüs, liidestamisvajaduste analüüs, tarkvara struktuuride disain, kasutajaliidese graafiline disain, andmevahetusega seotud arendustegevused, keskse digilahenduse liidestamine teiste tarkvaralahendustega ja testimine.

Toetavaks tegevuseks ei loeta maksekeskkonna loomist ega maksekeskkonnaga liidestamist (piirangud tulenevalt ekspordi abi keelust) ning lõpptarbijale turundustegevuse elluviimist. Lubatud on teha ettevõtjalt ettevõtjale otseturundust ehk turundustegevusi, mis on suunatud turismiettevõttele, kes võiks digilahenduse kasutusele võtta.

Eelnõu § 8 määratleb nõuded toetuse tulemusel loodavale ja arendatavale kesksele digilahendusele. Toetuse abiga valmiv digilahendus peab vastama järgmistele tingimustele:

- 1) on uus lahendus Eestis või olemasoleva lahenduse edasiarendus Eesti turismiettevõtjate jaoks;
- 2) on turismiteenuse pakkuja vaates kogu ulatuses vähemalt eestikeelne, lõpptarbija vaates kogu ulatuses vähemalt eesti-, inglise- ja venekeelne;
- 3) lõpptarbijale suunatud kesksed digilahendused peavad sisaldama teenuste reaalsajas broneerimist. Reaalsajas broneerimine tähendab, et lõpptarbija saab broneeringu koheselt lõpuni viia ja broneerimine lõpeb broneeringu kinnitusega. Reaalsajas broneerimiseks ei peeta veebivormi ega e-posti kaudu saadavat broneerimissoovi edastamist turismiteenuse pakkujale;
- 4) võimaldab tehnoloogilist liitumist vähemalt 100le kasutatavale ettevõttele;
- 5) vastab kaasaegsetele nõuetele tehnoloogiate valiku ja turvalisuse osas. Kaasaegne tehnoloogia on selline, mis pole laialdaselt asendatud mõne teise tehnoloogiaga või uuema versiooniga. Samuti pole tehnoloogia kaasaegne, kui tootja on loobunud selle tehnoloogia toetamisest või on deklareerinud, et varsti lõpetavad selle toote toetamise. Näiteks paljud tehnoloogid, mis on ilmselt veel pikalt toodetes kasutusel, ei ole sobilikud, et neis alustatakse uut projekti;
- 6) võimaldab liidestuda väliste infosüsteemidega, sealhulgas riigi infosüsteemidega, majutusteenuse kasutajate info haldamise puhul peab võimaldama andmevahetust riigi infosüsteemi kuuluvate andmekogudega läbi riigi infosüsteemi andmevahetuskihi ehk x-tee.
- 7) kaasatud on vähemalt 3 pilootkasutajat erinevatest (suuruse, tegevusala, peamise sihtrühma vm poolest) keskse digilahenduse sihtgruppi kuuluvatest turismiteenuste valdkondadest. Erinevaid pilootkasutajaid on oluline kaasata seetõttu, et väljatöötatav lahendus vastaks laiemale kasutajaskonnale vajadustele;
- 8) on koostatud kasutajajuhend ja loodud võimalus kasutajatoele. Mõlemad peavad olema pilootperioodi käigus testitud ning pilootkasutajate poolt heaks kiidetud;
- 9) on koostatud turvaanalüüs, mis käsitleb levinumaid turvariske vastavalt OWASP'i (*Open Web Application Security Project*) poolt projekti koostamise hetkel kirjeldatud kümnele levinumale turvaohule: <https://owasp.org/www-project-top-ten/>
- 10) vastab kehtivatele siseriiklikele ja Euroopa Liidu õigusaktidest tulenevatele nõuetele, sealhulgas andmekaitsealastele ja majutusettevõtte broneerimissüsteemide arendamise puhul ka turismiseaduse §-s 24 toodud nõuetele.

Toetuse saaja on kohustatud saavutama projekti lõpuks eelnimetatud tingimused. Rakendusüksus kontrollib lõpparuande alusel, kas tingimused on täidetud. Juhul kui selgub, et projekti lõpuks ei ole kõik tingimused täies mahus täidetud (tingimused on täidetud osaliselt) on rakendusüksusel õigus kaaluda projekti tulemuste kinnitamist ka väiksemas mahus. Seejuures tuleb rakendusüksusel hinnata eraldi ka eelarve täitmist ning tingimuste mittetäitmise põhjuseid. Arvestades, et kesksed digilahenduste väljatöötamise ja kasutusele võtmise protsess ei lõpe automaatselt projekti abikõlblikkuse perioodiga, vaid digilahenduste (laiem) kasutuselevõtmine ning teatavas mahus (edasi)arendustööde tegemine toimub edasi pärast projekti lõppemist, siis on võimalik ka olukord, kus lõpparuande kinnitamine ja väljamakse tegemine on põhjendatud ka juhul, kui mõni § 8 nimetatud tingimustest on täidetud osaliselt.

Eelnõu § 9 määratleb abikõlblikud kulud ja seonduvad tingimused. Abikõlblikud on tegevuse täitmiseks vajalikud kulud vastavalt Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord” (edaspidi *ühendmäärus*) §-s 2 ning määrusega kehtestatud tingimustele.

Abikõlblikud on eeltaotluse rahuldamise otsusega kinnitatud, st taotluses kirjeldatud toetatavate tegevuste elluviimiseks vajalikud ja põhjendatud kulud. Toetatavad tegevused on välja toodud §-s 7.

Abikõlblik on turutingimustel sisseostetav teenus, personalikulu, vahendi ja seadme kulu vastavalt nende kasutusajale projektis.

Sisseostetav teenus on abikõlblik, kui teenuse pakkuja on valitud turutingimustele vastavalt, määruse tingimusi arvestav ja taotleja ettevõttest sõltumatu tulumaksuseaduse § 8 tähenduses.

Vahendi ja seadme soetamise ja kasutamise kulu on projektis abikõlblik vaid selle aja jooksul kui neid realselt kasutatakse, (näiteks perioodil, mis jääb seadmete soetamise aja ja projekti lõpptähtaja vahele). Kui vahendit ja seadet ei kasutata projektis kogu kasutusea vältel, on seadme kasutamise kulu abikõlblikkuse aluseks toetuse saaja raamatupidamise sise-eeskirjas sätestatud amortisatsiooniarvestus või rendileandjaga kokkulepitud rendisumma, mis vastab projekti kestusele ja mis arvutatakse üldiselt aktsepteeritava raamatupidamistava kohaselt.

Personalikulust on abikõlblik toetuse saajaga lepingulises suhtes oleva töötaja töötasu ja riiklikud maksud. Abikõlblik ei ole puhkusetasu ja muud töölepingu kohased tasud. Abikõlblik on vaid projektiga seotud tegevuste teostamisega seotud kulu. Juhul kui töötaja täidab ettevõttes ka teisi tööülesandeid, siis tuleb projektiga seotud töötasu eristada. Abikõlblik ei ole rakendusüksusele aruandeid esitava projektijuhi töötasu, s.t et abikõlblikuks projektijuhtimise kuluks loetakse ainult seda personalikulu, mis on seotud digilahenduse väljatöötamisega. Abikõlbliku kulu hulka ei loeta ka müügipersonali töötasu, mis tuleneb ekspordiabi keelust.

Projektid, mille raames taotletakse vähese tähtsusega abi ja toetuse kogusumma jääb alla 100 000 euro, on kohustuslik valida üks kulude lihtsustatud hüvitamisviis. Lihtsustatud kuluhüvitusviiside kasutamine tähendab, et määratud protsendi ulatuses ei pea toetuse saaja esitama rakendusüksusele kulu- ja maksedokumente ning tõendama tegevuste toimumist.

Taotleja peab koostöös rakendusüksusega valima ühe määruuses kirjeldatud kulude lihtsustatud hüvitamisviisidest. Valiku tegemisel saab lähtuda sellest, millise iseloomuga kuludid projekti raames suuremal hulgal soovitakse teha. Juhul kui taotleja soovib osta enamiku projektiga seotud tegevusi sisse (nt asjade ja teenuste ost) ja personalikulud moodustavad projekti abikõlblikest kuludest väiksema osa (kuni 20% abikõlblikest kuludest), siis on otstarbekam valida lõikes 4 punktis 1 nimetatud hüvitamisviis. See tähendab, et projekti abikõlblikest kuludest (teenuste ja asjade ost) arvutatakse 20 %, mis makstakse välja lihtsustatud kujul, katmaks projektiga seotud personalikuludid.

Juhul kui taotlejal on aga endal IT arendusmeeskond palgal ja projekt sisaldab peamiselt personalikuludid, siis on sobivam valida lõike 4 punktis 2 kirjeldatud hüvitamisviis. Selle valimisel arvutatakse ja makstakse 40% projekti abikõlblike personalikulude maksumusest välja lihtsustatud kujul, katmaks projektiga seotud asjade ja teenuste ostu kuludid.

Eelnimetatud lihtsustatud kulude hüvitamise viise ei ole võimalik rakendada juhul kui projekt viiakse ellu ainult ehitustöö, asja või teenuse avaliku hanke kaudu riigihangete seaduse mõistes.

Abikõlblikud ei ole tulumaksuseaduse § 8 lõikes 1 sätestatud tähenduses seotud isikute vahel toimunud tehingute kulud, välja arvatud personalikulu, mis on vältimatu projekti elluviimise seisukohast. Ettevõtte juhatuse liige ja muu seotud isik tulumaksuseaduse § 8 tähenduses võib saada projektist tulu, kui on sõlmitud eraldi leping projekti tegevuste elluviimiseks ja määratud sellele vastav tasu.

Eelnõu § 9 lõikega 6 kehtestatakse mitteabikõlblike kulude loetelu. Nendeks on ühendmääruse §-s 4 loetletud mitteabikõlblikud kulud. Abikõlblik ei ole käibemaks, juhul kui taotleja on käibemaksukohustuslane, mitterahaline kulu, liisingu intress ja organisatsiooni juhtimiskulu. Lisaks ei ole abikõlblik turunduskulu välisriikides, äriühingu tugifunktsioone toetava kontorimööbli ja kontoritehnika soetamise kulu, kindlustusmakse, sularahas tehtud tehing, pangagarantii, finants- ja pangakulu, riigilõiv, isikliku sõiduauto kasutamise ja kütusega seotud kulu ja muu kulu, mis ei ole seotud abikõlblike tegevustega või on projekti elluviimise seisukohast põhjendamatu ja ebaoluline.

Eelnõu §-s 10 kehtestatakse projekti abikõlblikkuse periood. Projekti abikõlblikkuse periood on toetuse taotluse rahuldamise otsuses sätestatud ajavahemik, millal projekti tegevus algab ja lõppeb ning projekti teostamiseks vajalikud kulud tekivad. Projekti abikõlblikkuse periood algab taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses märgitud kuupäevast. Projekti abikõlblikkuse perioodi algus ei saa olla varasem kui eeltaotluse rakendusüksusele esitamise kuupäev. Projekti abikõlblikkuse periood lõppeb taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses märgitud kuupäeval, kuid mitte hiljem kui 31. oktoobril 2023. a.

Juhul kui taotletav toetus on teadus- ja arendusprojektidele antav abi, siis ei tohi taotleja alustada käesoleva määrusega rahastatava projektiga seotud tegevusi ega võtta kohustusi nimetatud tegevuste elluviimiseks enne taotluse esitamist rakendusüksusele. Tegevustega alustamiseks ja kohustuste võtmiseks on näiteks tellimuse kinnitamine, pakkumusega nõustumine, lepingu või kokkuleppe sõlmimine, ettemaksu teostamine, teenuse kasutamine, üleandmis-vastuvõtuakti sõlmimine jms. Hangete läbiviimine on võimalik vaid juhul kui hanke tingimustes on sätestatud, et hange viiakse ellu vaid juhul kui tegevust toetatakse käesolevast toetusmeetmest.

Toetuse saaja võib taotleda projekti abikõlblikkuse perioodi pikendamist mõjuval põhjusel ja tingimusel, et saavutatav tulemus seondub jätkuvalt meetme eesmärkidega. Projekti perioodi on võimalik pikendada maksimaalselt kuni 31. oktoober 2023.

Eelnõu §-s 11 määratakse toetuse maksimaalne summa, osakaal projekti abikõlblikes kuludes ning seonduvad tingimused. Toetuse minimaalne summa projekti kohta on 20 000 eurot ja maksimaalne summa 550 000 eurot.

Toetuse osakaal sõltub, kas taotletav toetus on vähese tähtsusega abi või teadus- ja arendusprojektidele antav abi ning viimasel juhul taotleja ettevõtte suurusel. Projektis on võimalik kasutada nii vähese tähtsusega abi kui ka teadus- ja arendusprojektidele antav abi, sellisel juhul kujuneb projekti toetuse protsent abi summade aritmeetilisest keskmisest.

Juhul kui taotletav toetus on vähese tähtsusega abi on toetuse maksimaalne osakaal 55% ja omafinantseeringu määr on minimaalselt 45% abikõlblikest kuludest.

Juhul kui taotletav toetus on teadus- ja arendusprojektidele antav abi sõltub toetuse maksimaalne osakaal taotleva ettevõtja suurusel. Juhul kui toetuse saaja on suurettevõtja, on toetuse osakaal 25%, keskmise suurusega ettevõtja puhul on 35% ja väikese suurusega ettevõtja puhul 45% abikõlblikest kuludest.

Omafinantseering peab katma abikõlblikest kuludest osa, mida toetusest ei hüvitata. Omafinantseeringu hulka arvatakse toetuse saaja või partneri tehtavad abikõlblikud kulud.

Taotlejale või partnerile antud VTA ei tohi kogusummana jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul ületada 200 000 eurot. Juhul, kui taotleja või partner on saanud VTA-d komisjoni määruse (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavale ettevõtjale antava VTA suhtes (ELT L 114, 26.04.2012, lk 8–13) alusel, ei tohi taotlejale või partnerile nimetatud määruse ja VTA määruse alusel jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul antud VTA kogusumma koos määruse raames taotletava toetusega ületada 500 000 eurot.

Vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on omavahel seotud VTA määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt.

Taotleja projektile või projekti üksikule tegevusele samal ajal teisest meetmest või riigieelarve või muudest välisabi vahenditest toetuse taotlemise korral peab taotleja esitama sellekohase teabe.

3. peatükk

Taotlemine, nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele

Eelnõu 3. peatükis sätestatakse toetuse taotlemise tingimused, nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele.

Eelnõu § 12 kehtestab taotluste vastuvõtu avamise tingimused, toetuse taotlemise tähtaja ja taotluse esitamise viisi. Toetuse taotlemiseks korraldatakse taotlusvoor. Toetuse taotlemine toimub kahes etapis. Eeltaotluste vastuvõtmiseks korraldatakse avalik taotlusvoor. Põhitaotluse esitamise õiguse saavad need taotlejad, kelle eeltaotlused hinnati vastavalt hindamismetoodikale positiivse hindega ja kelle eeltaotlus rahuldati. Põhitaotlus esitatakse 40 tööpäeva jooksul eeltaotluse rahuldamise otsuse tegemisest arvates.

Rakendusüksus kooskõlastab rakendusasutusega taotluste vastuvõtu aja ja taotlusvooru eelarve. Taotlus esitatakse rakendusüksuse elektroonilise taotluste ja dokumentide esitamise keskkonna struktuuritoetuse registri e-Toetuse keskkonna kaudu taotleja esindusõigusliku isiku poolt digitaalselt allkirjastatuna. Taotlusvooru tingimustest teavitab rakendusüksus oma veebilehel ja muudes infokanalites (sotsiaalmeedia, meililistid) enne taotluse vastuvõtmise algust vähemalt 20 tööpäeva ette. Taotlusvoor on avatud vähemalt 45 tööpäeva.

Eelnõu §-s 13 sätestab, et toetust võib taotleda Eestis registreeritud juriidiline isik. Projekti partneriks saab olla toetuse taotluses nimetatud Eestis registreeritud juriidiline isik, kohaliku omavalitsuse üksus või riigiasutus, kes osaleb projektis toetatava tegevuse rakendamisel ja kellel tekivad selle käigus kulud ning kes ei ole projektis töövõtja.

Kuna taotlejate ringi ei piirata (taotlema võib tulla Eestis registreeritud juriidiline isik), siis on meeskonna hindamine projektide edukaks elluviimiseks võtmetähtsusega. Taotleja meeskonna hindamisel on oluline, et taotlejal on kogemused nii turismivaldkonnas kui digilahenduste väljatöötamisel (s.t. IT arendusprojektide juhtimise kogemused). Taotluse võib esitada Eestis juriidiline isik ning seejuures sobib taotlema nii turismivaldkonnas tegutsev ettevõtja, kes kaasab vastavad IT valdkonna kompetentsid (kas sisse ostetud teenustena või projekti partnerina) kui ka IT valdkonnas tegutsev ettevõtja, kes kaasab vastavad turismivaldkonna kompetentsid (kas sisse ostetud teenustena või projekti partnerina). Turismivaldkonnas tegutsev ettevõtja ja IT valdkonnas tegutsev ettevõtja võivad taotlus esitamiseks moodustada ka eraldiseisva juriidilise isiku, kuid taotleja peab olema võimeline oma meeskonna pädevusi tõendama meeskonnaliikmete elulookirjelduste kaudu ning on oluline, et projekti elluviimiseks oleks olemas mõlema valdkonna kompetentsid.

Lisaks projektimeeskonna liikmetele tuleb projekti kaasata partneritena vähemalt 3 pilootkasutajat erinevatest (suuruse, tegevusala, peamise sihtrühma vm poolest) keske digilahenduse sihtgruppi kuuluvatest turismiteenuste valdkondadest. Erinevaid pilootkasutajaid on oluline kaasata seetõttu, et väljatöötatav lahendus vastaks laiemale kasutajaskonnale vajadustele. Taotleja ja partner peavad vastama Vabariigi Valitsuse 21. augusti 2014. a määruse nr 133 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse taotlemise ja taotluste menetlemise nõuded ja tingimused toetuse andmise tingimuste määramise kehtestamiseks” (edaspidi taotluste menetlemise määrus) § 2 nõuetele.

Eelnõu §-s 14 kehtestatakse nõuded eeltaotlusele. Lisaks taotluse menetlemise määruse § 4 lõikes 2 sätestatud kinnitustele peab eeltaotlus sisaldama üldandmeid taotleja kohta: taotleja nimi, juriidiline vorm, registrikood, info, kas taotleja on väikse, keskmise suurusega ettevõtja või

suuretevõtja, käibemaksukohustuslase number, postiaadress, telefoninumber, e-posti aadress, veebiaadress, esindusõigusliku isiku nimi ja ametikoht. Partneri olemasolul on esitatavateks andmeteks partneri nimi, juriidiline vorm, registrikood, e-posti aadress, esindusõigusliku isiku nimi, vastutus ja tegevus projektis, sealhulgas kes on edaspidine arendatava keskse digilahenduse tooteomanik (s.t kuidas on taotleja ja partneri vahel reguleeritud digilahenduse intellektuaalomandi küsimused) ning partneri rahaline panus projekti. Juhul, kui taotleja või partner kuuluvad kontserni, siis esitatakse taotleja ja partneri kontserni liikmete skeem rakendusüksuse vormil.

Eeltaotlusega esitatavad andmed peavad sisaldama projekti nime, planeeritava tegevuse algus- ja lõppkuupäeva, projekti mõõdetavat eesmärki, toetuse vajaduse põhjendust, taotletava toetuse summat ja omafinantseeringu summat, keskse digilahenduse kirjeldust, kliendisegmendi ja kasutajate vajaduste kirjeldust (sealhulgas selgitus, kuidas projekt kasutajate vajadused rahuldab), tulemuste lühikirjeldust (mis, kellele ja miks projekti lõpuks valmib), projekti tegevuste ning nende tulemuste kirjeldust koos ajakavaga (s.t millised on projekti elluviimise etapid), projekti eelarvet (peab olema lahti kirjutatud tegevuskava ehk projekti elluviimise etapi detailsuses) ja selle põhjendusi ning rahvusvahelist turu- ja konkurentsianalüüsi.

Eeltaotluses tuleb esitada ka ülevaade potentsiaalsete keskse digilahendusega liitujate arvust nii Eestis kui ka võimalikel eksportturgudel (kui see on asjakohane) ning finantsanalüüs (koos rahastusmudeliga) kolmel projekti lõppemisele järgneval aastal, samuti riskianalüüs. Taotluses tuuakse välja meeskonnaliikmete vastutusvaldkonnad, kompetents ja kogemus valdkonnas.

Taotleja kinnitab projekti elluviimiseks (sh projektiväliste tegevuste jaoks, kui need on tulemuse saavutamiseks seotud) vajaliku omafinantseeringu olemasolu ja selgitab selle kujunemist. Majandusnäitajatest esitab taotleja eelneva aasta majandusaasta aruande, kui aruanne ei ole äriregistrist kättesaadav, taotleja jooksva majandusaasta bilansi ja kasumiaruande taotluse esitamisele eelneva kvartali seisuga, kui see ei kattu eelneva majandusaasta aruande perioodiga. Meetmest võib toetust taotleda ka uus ettevõtte. Taotleja esitab majandusaasta aruande, kui see kohustus on vastavalt äriseadustikule tekkinud. Kui taotlejal ei ole tekkinud kohustust esitada äriregistrile majandusaasta aruanne, kuid ta on tegelenud majandustegevusega, esitab ta vaid jooksva majandusaasta bilansi ja kasumiaruande taotluse esitamisele eelneva kvartali seisuga. Taotleja esitab digilahenduse arendamise tulemusel loodud tulu-kulu analüüsi projekti perioodil ja kolmel projektijärgsel aastal rakendusükskuse vormis.

Juhul kui taotleja või partner on riigihankekohustuslane, siis esitatakse hankeplaan rakendusüksuse vormil. Juhul kui taotleja esindusõiguslik isik tegutseb volituse alusel, tuleb taotluse juurde lisada esindusõigust tõendav volikiri.

Eelnõu §-s 15 kehtestatakse nõuded põhitaotlusele. Põhitaotlusega täiendatakse eeltaotlusega esitatud projekti plaani ja andmeid. Põhitaotluse lahutamatuks osaks on esitatud eeltaotlus ja juhul kui eeltaotlusega esitatud andmed ja prognoosid on muutunud, esitatakse need korrigeerituna koos põhitaotlusega. Põhitaotluses esitatakse täiendavalt planeeritava lahenduse kasutuslugude ja äriprotsesside kirjeldus, funktsionaalsuste kirjeldus, arhitektuur, mittefunktsionaalsed nõuded ja liidestamisvajaduste kirjeldus. Täpsustada tuleb tööde teostamise ajakava (sealhulgas koos piloottesti plaaniga), esitada detailne eelarve ja äriplaan ja finantsanalüüs kolmel projekti lõppemisele järgneval aastal. Põhitaotlusele tuleb lisada ka potentsiaalsete keskse digilahendusega liituvate turismiteenuse pakkujate ja nende kontaktisikute nimeline loetelu ning projekti meeskonna kompetentside, oskuste ja töökogemuste kirjeldus koos kõigi meeskonnaliikmete elulookirjeldustega.

4. peatükk

Eel- ja põhitaotluse menetlemine

Peatükis kehtestatakse taotluse vastuvõtu ja menetlemise regulatsioon. Kirjeldatakse taotluse menetlemist ning taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavaks tunnistamise tingimusi, projekti valikukriteeriumeid ja valikukorda. Kehtestatakse ka tingimused ja kord hindamiskomisjoni moodustamiseks, tingimused taotluse rahuldamiseks, rahuldamata jätmiseks, osaliseks või kõrvaltingimusega rahuldamiseks ning taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ja kehtetuks tunnistamiseks.

Eelnõu § 16 kehtestab taotluse menetlemise tingimused ja korra. Taotluse menetlemine on kahe-etapiline (eel- ja põhitaotlus). Taotluse menetlemine koosneb selle registreerimisest, menetlusse võtmisest või menetlusse võtmata jätmisest, selgituse ja lisateabe küsimisest, taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollist, nõuetele vastava taotluse hindamisest ning taotluse rahuldamise otsusest või rahuldamata jätmise otsusest.

Rakendusüksus võib taotluse menetlemisel nõuda rakendusüksuse määratud tähtpäevaks taotlejalt selgitust ja lisateavet taotluses esitatud andmete kohta, taotluse täiendamist või muutmist, kui ta leiab, et taotlus ei ole piisavalt selge või selles esineb puudusi, näidates, milline asjaolu vajab selgitamist, täiendamist või lisateavet. Kui taotluses avastatakse puudus, teavitatakse sellest taotlejat viivitamatult, näidates, milline puudus tuleb kõrvaldada, andes selleks taotlejale kuni kümne tööpäevase tähtaja.

Rakendusüksus teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse taotlust sisuliselt hindamata, kui taotleja ei ole antud tähtaja jooksul puudust kõrvaldanud. Eeltaotluse menetlemise tähtaeg on 45 tööpäeva taotlusvooru sulgemise päevast arvates. Põhitaotluse menetlemise tähtaeg on 25 tööpäeva taotluse esitamisest arvates. Rakendusüksuse määratud selgituse, ekspertiisi ja lisainformatsiooni ning taotluse täienduse ja muudatuse esitamise tähtajaks võib taotluse menetlemise kuni kümneks tööpäevaks peatada.

Otsused edastatakse struktuuritoetuste registri e-Toetuse keskkonna kaudu kolme tööpäeva jooksul pärast otsuse tegemist.

Eelnõu § 17 kehtestab, millistel tingimustel on võimalik taotleja, partner ja taotlus nõuetele vastavaks tunnistada ning milliste asjaolude esinemisel ei tunnistata taotlust nõuetele vastavaks.

Eelnõu § 18 kehtestab hindamiskomisjoni moodustamise korra. Projekti hindamiseks on moodustab rakendusüksus hindamiskomisjoni, mille koosseis avaldatakse rakendusüksuse veebilehel enne taotlusvooru algust. Rakendusüksusel on õigus kaasata vajadusel hindamisprotsessi täiendavaid eksperte. Hindamiskomisjoni liige ja ekspert peavad kooskõlas korruptsioonivastase seadusega deklareerima oma erapooletust ning sõltumatust hinnatavast taotlusest, taotlejast ja partnerist. Seose olemasolul on isik kohustatud ennast haldusmenetluse seaduse §-s 10 toodud tingimustel ja korras taandama.

Eelnõu § 19 kehtestab eeltaotluse hindamise korra ja valikukriteeriumid. Nõuetele vastavaks tunnistatud taotlust hinnatakse valikumetoodika alusel, mille koostamisel lähtub rakendusüksus järgmistest valikukriteeriumidest, mille osakaalud koondhindes on järgmised:

Valikukriteeriumid	Osakaal koondhindes
Projekti mõju meetme eesmärgi ja tulemuste saavutamisele	40%
Taotleja organisatsiooniline ja projektimeeskonna võimekus	30%
Projekti põhjendatus, ettevalmistuse kvaliteet ja kuluefektiivsus	30%

Valikukriteeriumi “projekti mõju meetme eesmärkide saavutamisele“ raames hinnatakse projekti mõju turismisektori ettevõtjate majandustegevusele või sihtkoha arengule (kas projekti abil

lahendatakse ära sektori jaoks oluline probleem, kas projekt aitab kaasa protsesside automatiseerimisele, kas suureneb teenuste kättesaadavus ja kasutajamugavus ning kas paraneb andmeanalüüs. Samuti hinnatakse keske digilahenduse turu- ja konkurentsianalüüsi asjakohasust (kas digilahenduse konkurentsipositsioon on selge - kui tegu on uue digilahendusega, siis kas sellel on ekspordipotentsiaal või kui tegu on olemasoleva toote Eesti turule kohandamine, siis kas see lahendab Eesti turu probleemi).

Valikukriteeriumi „taotleja organisatsiooniline ja projektimeeskonna võimekus“ raames hinnatakse taotleja organisatsioonilist ja finantsvõimekust projekti elluviimiseks, projekti teostatavust ja kindlustatust ressurssidega, projektimeeskonna juhtimise, keske digilahenduse arendamise ja haldamise ning turismialaste kompetentside olemasolu, riskide analüüsi (sh riskide ilmumise tõenäosus, riskide mõju projekti elluviimisele ning jätkusuutlikkusele) ning riskide maandamise viise.

Kuna toetuse abikõlblikkuse perioodi lõpptähtaeg on 31.10.2023, siis on muuhulgas oluline hinnata ka projekti ajakavaga seotud riske, kuna toetuse rakendamise vaatest on määrava tähtsusega valida välja need ideed, mille elluviimine on nimetatud tähtjaks ka reaalselt võimalik. Samuti hinnatakse vahendite olemasolu omafinantseeringu tagamiseks ja taotluses esitatud tegevuste elluviimiseks, hinnatakse, kas taotleja on jätkusuutlik ja kas tal on vajaminevad teadmised, oskused, kogemus ning õiguslikud, organisatsioonilised ja tehnoloogiaalased eeldused projekti kavandatud viisil ja õigeaegselt elluviimiseks, ning taotleja võimekust panustada meetme tulemuste saavutamisse.

Valikukriteeriumi „projekti põhjendatus, ettevalmistuse kvaliteet ja kuluefektiivsus“ raames hinnatakse, kas ja kuidas vajab taotleja oma projekti teostamiseks toetust ja kuidas toetus mõjutab projekti tulemusi. Samuti hinnatakse projekti tegevuste eesmärgipärasust, põhjendatust ja kooskõla, projekti tegevuste ja eesmärkide selgust, tegevusplaani ülesehitust, projekti tegevuste ja lahenduste kuluefektiivsust planeeritud väljundite ja tulemuste saavutamiseks, kavandatud eelarve realistlikkust.

Iga hindamiskomisjoni liige hindab kõiki eeltaotlusi § 19 lõikes 2 sätestatud valikukriteeriumite alusel. Eeltaotlust hinnatakse skaalal 0–4 kriteeriumite ja alakriteeriumite lõikes, kusjuures 0 on madalaim ja 4 on kõrgeim hinne. Eeltaotluse koondhinne moodustub valikukriteeriumitele antud hinnete kaalutud keskmisest.

Eelnõu §-s 20 on toodud tingimused, mille alusel eeltaotlus rahuldatakse või jäetakse rahuldamata. Eeltaotluse rahuldamise kohta teeb rakendusüksus eeltaotluse rahuldamise otsuse, mis annab õiguse esitada põhitaotlus, kuid millega ei kaasne rahalist toetust. Kõik taotlused, mis on saanud koondhinneks vähem kui 2,6 ja mis on mõnes eelnõu § 19 lõikes 2 toodud valikukriteeriumitest saanud hinneks vähem kui 2,50, jätab rakendusüksus rahuldamata. Lisaks määruses sätestatud jäetakse taotlused rahuldamata ka taotluste menetlemise määruse § 8 lõikes 2 toodud juhtudel.

Eelnõu § 21 ja 22 kehtestavad põhitaotluse nõuetele vastamise alused ja valikukriteeriumid. Kõik põhitaotlused hinnatakse uuesti sarnaste valikukriteeriumite ja põhimõtete (sealhulgas samad hindamislävendid) alusel, mis kehtisid ka eeltaotlustele, kuid rakendusüksus kinnitab põhitaotluste hindamiseks eraldi valikumetoodika (s.t et kuigi valikukriteeriumid on eel- ja põhitaotluse hindamisel samad, vaadatakse põhitaotluste puhul kõik hindamisega seotud aspekte uuesti läbi lähtuvalt põhitaotluses esitatud detailsemast informatsioonist). Seega on võimalik, et eeltaotlusele positiivse hinne saanud taotlus saab põhitaotluse esitamise faasis mitterahuldamise otsuse.

Eelnõu § 23 ja § 24 kehtestavad, millistel juhtudel ja tingimustel võib põhitaotluse täielikult, osaliselt või kõrvaltingimusega rahuldada. Taotluse võib osaliselt rahuldada taotluste

menetlemise määruse § 8 lõikes 2 kehtestatud juhtudel. Kõik põhitaotlused, mis on saanud koondhindeks vähem kui 2,6 ja mis on mõnes eelnõu § 22 lõikes 1 toodud valikukriteeriumitest saanud hindeks vähem kui 2,5, jätab rakendusüksus rahuldamata. Rahuldamata jäetakse ka taotlus, mille koht pingereas ületab taotlusvooru eelarvet. Taotluse osaline rahuldamine on lubatud üksnes põhjendatud juhul ja tingimusel, et projekti eesmärk on osalise rahuldamise korral saavutatav ning taotleja on nõus rakendusüksuse ettepanekuga taotletud toetuse summa vähendamiseks või projektis kavandatud tegevuse muutmiseks. Kui taotleja ei ole rakendusüksuse ettepanekuga nõus, teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Taotluse rahuldamise otsuse võib teha kõrvaltingimusega vastavalt taotluste menetlemise määruse § 9 lõikes 3 kehtestatud või muul põhjendatud juhul, tuginedes haldusmenetluse seaduse §-le 53. Kui taotleja ei ole kõrvaltingimuse seadmisega nõus, teeb rakendusüksus põhitaotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Eelnõu §-s 25 on kirjeldatud taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamise tingimusi. Taotluse rahuldamise otsust muudetakse rakendusüksuse algatusel või toetuse saaja vastavasisulisel kirjaliku taotluse alusel taotluste menetlemise määruse §-s 10 sätestatud tingimustel ja korras. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab rakendusüksus 20 tööpäeva jooksul vastavasisulisel taotluse saamisest arvates. Toetuse saaja võib taotluse rahuldamise otsuse muutmise avaldust esitamata muuta projekti eelarves konkreetsele tegevusele ettenähtud eelarverea mahtu teise eelarverea mahu arvelt kuni 20% võrreldes taotluse rahuldamise otsuses märgituga tingimusel, et projekti abikõlblike kulude kogumaht ja toetuse osakaal ei muutu.

5. peatükk

Aruannete esitamine ja toetuse maksmise tingimused

Eelnõu 5. peatükis kirjeldatakse, kuidas toimub toetuse kasutamise seotud aruannete esitamine ning millised on toetuse maksmise tingimused.

Eelnõu § 26 kehtestab toetuse kasutamise seotud aruannete esitamise tingimused. Toetuse saaja esitab rakendusüksusele projekti vahe-, lõpp- ja järelaruande taotluse rahuldamise otsuses märgitud tähtaegadel. Aruandlusperioodi pikkus on 1–3 kuud. Järelaruanne esitatakse rakendusüksuse nõudmisel.

Toetuse saaja esitab projekti lõpparuande koos viimase maksetaotlusega hiljemalt ühe kuu jooksul pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu.

Eelnõu § 27 kehtestab toetuse maksmise tingimused. Toetuse maksmise menetlus koosneb rakendusüksusele maksetaotluse esitamisest, maksetaotluse menetlemisest ja toetuse maksmisest. Toetuse makse tehakse vastavalt ühendmääruse § 14 lõike 1 punktile 1 või ettemaksena ühendmääruse §-de 19 ja 20 alusel.

Toetuse saaja esitab rakendusüksusele abikõlblike kulude kuludokumendid ja nende tasumist tõendavad dokumendid taotluse rahuldamise otsuses ettenähtud ajaperioodi jooksul vähemalt kord kvartalis, kuid mitte sagedamini kui kord kuus.

Kuludokumendi abikõlblik summa peab olema vähemalt 35 eurot.

Maksetaotluse saamisel kontrollib rakendusüksus kulude abikõlblikkust, kulude eest tasumist omafinantseeringu ulatuses ning maksetaotluse ja sellega esitatud dokumentide nõuetele vastavust. Rakendusüksus võib teha toetuse maksmisest osalise või täieliku keeldumise otsuse juhul, kui esitatud maksetaotlus, kulu- või maksedokumendid ei vasta ettenähtud nõuetele või kui esitatud kuludokumendid ei vasta toetuse taotluse eelarves esitatud projekti tegevusele ja eesmärgile. Nõuded maksetaotlusele ja maksetaotlusega esitatud kuludokumentidele tulenevad

lisaks määruses kehtestatust ka ühendmääruse 3. peatükist ja ühissätete määruse artiklist 131, milles sätestatakse, et taotleja peab esitama maksekviitungid või samaväärse tõendusjõuga raamatupidamisdokumendid. Ühtlasi sätestatakse, et lõppmakse tehakse pärast projekti tegevuse elluviimist, kulude abikõlblikkuse kontrollimist ja tasumise tõendamist ning lõpparuande kinnitamist.

6. peatükk

Toetuse saaja ning rakendusüksuse õigused ja kohustused ning finantskorrektsioon

Peatükis kirjeldatakse toetuse saaja ja partneri kohustusi ja õigusi, rakendusüksuse õigusi ja kohustusi ning kehtestatakse finantskorrektsioonide tegemise alused.

Eelnõu §-s 28 on esitatud toetuse saaja ning partneri kohustused tulenevalt struktuuritoetuse seadusest. Eelnõu § 28 kehtestab näiteks dokumentide säilituskohustuse. Taotleja ja partner peavad säilitama kulude abikõlblikkust tõendavat dokumenti ja muud tõendit vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-le 35. Taotleja ja partner peavad järgima hankimisele seatud nõudeid, mis on sätestatud struktuuritoetuse seaduse §-s 26.

Kui toetuse saaja ega partner ei pea järgima riigihangete seadust ning tehingu summa käibemaksuta ületab 20 000 eurot, peab ta esitama vähemalt kolm omavahel sõltumatu pakkuja koostatud ja sisu poolest võrreldavat hinnapakumist. Kui kolme sõltumatut hinnapakumist ei ole võimalik esitada või kui odavaimat pakumust ei valita, tuleb esitada sellekohane põhjendus. Näiteks loetakse sõltumatuks pakkujaks selline pakkuja, kelle omanikeringis või juhtorganites ei ole seotud isikuid taotleja juriidilise isikuga. Juhul, kui omanikering või juhtorganite liikmed kattuvad, loetakse pakkujalt teenuse ost abikõlbmatuks isegi siis, kui pakumine oli hinna poolest kõige odavam.

Eelnõu § 29 nimetab rakendusüksuse õigused ja kohustused. Rakendusüksusel on õigus kontrollida projekti täitmist ning nõuda asjakohaste täiendavate andmete esitamist.

Eelnõu § 30 kohaselt kohaldatakse finantskorrektsioone vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-dele 45–47 ning ühendmääruse §-dele 21–23.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu aluseks on struktuuritoetuse seadus ja selle alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrused (taotluste menetlemise määrus, ühendmäärus). Eelnõu on kooskõlas järgmiste Euroopa Liidu määrustega:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469);

2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1301/2013, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seonduvaid erisätteid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 289–302);

3. Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8).

4. Määruse mõjud

Eelnõu panustab rakenduskava prioriteetse suuna „COVID-19 kriisiga võitlemine“ meetme „Majanduse elavdamine“ tegevuse „Turismisektori elavdamise programm“ eesmärkide elluviimisse.

Ühtlasi panustab määrus Eesti riigi pikaajaline arengustrateegia „Eesti 2035“ eesmärkide täitmisesse, kasvatades Eestisse reisijate positiivseid külastuskogemusi ning toetades turismi tasakaalustatud mõju kohalikule kultuurile ja keskkonnale.

Määruse mõju läbivatele teemadele

1. Keskkonnahoid ja kliima. Mõju – toetav. Kesksete digilahenduste arendamise prioriteediks on saavutada ressursi kokkuhoid ja disainida ettevõtete tööprotsesse ja teenuseid vastavalt säästva turismi põhimõtetele.

2. Võrdsed võimalused. Mõju – toetav. Turismiteenuste lõpptarbijatele suunatud automatiseeritud teenused muudavad klienditeekonna sujuvamaks ning tagavad seeläbi paremad võimalused turismiteenuste tarbimiseks ka erivajadustega inimestele.

3. Infoühiskond. Mõju – toetav. Toetus tulemusel paraneb oluliselt info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamine Eesti turismisektoris läbi suure arvu turismiettevõtjate ressursside haldamise digitaliseerimise ja teenuste automatiseerimise. Seega panustab nutika spetsialiseerumise eesmärkide saavutamisele, s.o. info- ja kommunikatsiooni-, andmete- ning muude digitehnoloogiliste lahenduste laialdasem rakendamine turismisektori toodete või -teenuste arendamisel. Lisaks vähendab turismisektori digitaalset mahajäämust ja edendab Eesti kui digiriigi kuvandit ka turismisektori teenuste kaudu.

4. Regionaalareng. Mõju – toetav. Määruse abikõlblik piirkond on kogu Eesti. Samas arvestades, et digitaalne mahajäämus on suurem väiksemates ettevõtetes ja eriti maapiirkondades tegutsevates ettevõtetes, siis mõju regionaalarengule on positiivne – ka väiksemate ettevõtete jaoks muutuvad kaasaegsed digitaalsed lahendused kättesaadavaks ning võimekus teenindada külastajaid paraneb oluliselt maapiirkondades. Kõik toetust saavad projektid peavad olema üle-eestilise mõjuga, seega hindamisel regionaalseid erisusi ei ole võimalik sisse tuua. Toetuse andmise tulemusel tekib kasu VKE-dele, positiivne mõju piirkonna tuntuse kasvule turismisihtkohana ja tööhõivele.

5. Riigivalitsemine. Mõju – neutraalne. Toetusega ei suurene avaliku sektori püsikulud. Toetatakse jätkusuutlikke ettevõtteid, kes suudavad ennast majandada iseseisvalt ilma täiendava avaliku sektori toetusega.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne otseseid kulusid riigieelarvele.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ja Riigi Tugiteenuste Keskusele eelnõude infosüsteemi EIS kaudu. Rahandusministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega, millega on arvestatud ja millele on vastatud eelnõu seletuskirja lisaks olevas märkustega arvestamise tabelis. Riigi Tugiteenuste Keskus kooskõlastas eelnõu vaikimisi. Eelnõu esitati turismisektori ettevõtjate liitudele, sihtkohtadele ja infotehnoloogia ettevõtjate liidule arvamuse

avaldamiseks eelnõude infosüsteemis EIS ja e-kirja teel. Oma ettepanekud esitasid kaks ettevõtet, kaks erialaliitu ja üks sihtkoha esindaja. Ettepanekutega on arvestatud ja/või neile on vastatud märkustega arvestamise tabelis.